

DANIŞMA MECLİSİ S. Sayısı : 156

Kâzım Ergün Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu. (3/12)

TC

Başbakanlık

Özlük ve Yazı İşleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 301 - 10718

27 Ekim 1980

Konu : İdam Cezasına hükümlü Kâzım Ergün

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Kan gütme amacıyla ve tasarlayarak birden fazla adam öldürmek suçundan sanık Yunak İlçesi Hacı Fakih Köyü, Hane 234, Cilt 5, Sahife 87'de nüfusa kayıtlı, İsmail oğlu, Hanıfeden olma 1.1.1950 doğumlu Kâzım ERGÜN'ün T.C.K.'nun 450/4 - 10, 59; 450/4/10, 59; 450/10, 59 maddeleri uyarınca ayrı ayrı verilen ömür boyu ağır hapis cezalarının aynı yasanın 70 nci maddesi gereğince birleştirilmesi sonucu ölüm cezası ile mahkûmiyetine ilişkin Akşehir Ağır Ceza Mahkemesinden verilen hüküm, Yargıtay Birinci Ceza Dairesince onandığından yapılacak diğer işlemler için Cumhuriyet Başsavcılığına ve daha sonra Adalet Bakanlığına gönderilen adı geçen mahkûmiyet dosyası ve Yargıtay Birinci Ceza Dairesinin onama ilanı, konuya ilişkin 12.3.1979 gün ve 1.134.2.1979 - 13036 sayılı Adalet Bakanlığı yazısının sureti ile birlikte 21.3.1979 gün ve 301 - 02767 sayılı yazımızla Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

Adalet Komisyonu Raporu

TC

Danışma Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No. : 3/12

Karar No. : 51

12 Mayıs 1982

DANIŞMA MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kan gütme saikiyle ve taammüden Abdil Güllü, Elife Güllü ve Abdulkadir Güllü'yü öldürmek suçundan sanık, Konya ilinin, Yunak ilçesi, Hacıfakılar köyü, Hane 234, Cilt 5, Sahife 87'de nüfusa kayıtlı İsmail oğlu Hanıfe'den doğma 1.1.1950 doğumlu Kâzım Ergün'ün Türk Ceza Kanununun 450/4 - 10, 59; 450/4 - 10, 59; 450/4 - 10, 59 ncu maddeleri gereğince ayrı ayrı verilen müebbet ağır hapis cezalarının aynı kanunun 70 nci maddesi uyarınca içtima sonucu ölüm cezasıyla mahkûmiyetine dair Akşehir Ağır Ceza Mahkemesinin 1.11.1978 gün, Esas 1978/100 ve Karar 1978/98 sayılı hükmü, Yargıtay Birinci Ceza Dairesinin 29.1.1979 gün ve Esas 1978/5002, Karar 1979/271 sayılı ilanı ile onanmak suretiyle kesinleşmiş olduğundan bu işe ait dosya Başbakanlığın 21.3.1979 tarih ve 301 - 02767 sayılı tezkeresine ekli olarak Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuş ve Başkanlıkca da Adalet Komisyonuna havale edilmiş, Adalet Komisyonu 3/558 Esas, 98 Karar sayılı ve 19.4.1979 tarihli raporu, hazırladığı kanun metniyle dosya Millet Meclisi Ba-

kanlığına arz olunmuş iken, rapor ve kanun tasarısı Millet Meclisi Genel Kurulunda 12 Eylül 1980 tarihine kadar görüşülmediğinden bu tarihte de Türkiye Büyük Millet Meclisinin fesh edilmesi dolayısıyla Başbakanlığın 14.10.1980 tarihli, 301/10549 sayılı, 27.10.1980 gün 301/10718 sayılı yazılarıyla dosya Millî Güvenlik Konseyi Başkanlığına intikal ettirilmiştir. 29.6.1981 günlü ve 2485 sayılı Kanunla kurulan Danışma Meclisinin çalışmaya başlamasından sonra İçtüzüğü'nün 86 ncı maddesi gereğince Adalet Komisyonuna havale olunan dosya, Adalet Bakanlığı temsilcisinin katılımıyla yapılan toplantıda incelenip görüşüldü.

Dosya münderecatına, Akşehir Ağır Ceza Mahkemesiyle Yargıtay Birinci Ceza Dairesinin kesinleşen ilamlarına göre, Maktul Abdil Güllü'nün 18.7.1964 tarihinde sanık Kâzım Ergün'ün amcası Ömer Ergün'ü öldürdüğünden dolayı Akşehir Ağır Ceza Mahkemesince Türk Ceza Kanununun 448, 59 ncu maddelerine göre 20 sene süre ile ağır hapis cezasına mahkûm edilip hükmün Yargıtayca onanmak suretiyle kesinleştiği, cezanın infazı sırasında 18.5.1974 günlü ve 1803 sayılı Af Kanunuyla bakiye cezası af edilmiş olduğundan tahliye edilmesi üzerine kendi köyü olan Hacıfakılı köyünü terk ederek Yunak ilçesinin Adakasım köyüne yerleşmiş ve zaman zaman da Hacıfakılı köyündeki bahçesine bakmak için gelip gitmekte iken sanık Kâzım Ergün'ün daha önce amcası Ömer Ergün'ü Abdil Güllü'nün öldürdüğünü bildiği için onun köydeki bahçesine gelmesini kolladığı, 3.4.1974 günü çalışmak için bahçesine geleceğini öğrendiğinden daha önce yanına 27 adet domuz kurşunu ile doldurulmuş fişekli çifte 16 numara av tüfeğini alarak maktullerin çalışacağı bahçeye gittiği yıkılmış olan oradaki evin duvarını kendisine siper yaparak beklediği, maktul Abdil Güllü yanında karısı Elife Güllü, oğlu Abdulkadir Güllü olduğu halde kamu tanığı işçi Hasan Çelik ile çalışmak için geldikleri, bunların çalışmakta olduğunu gören sanığın av tüfeği ile maktullere ateş etmeye başladığı maktullerden Abdulkadir Güllü'nün anam diye bağırması üzerine maktul Abdil Güllü karısı diğer maktulden tabancasını isteyerek alıp silah sesinin geldiği istikamete doğru tabancası ile meşru savunma halinde kaldığı için mukabil ateş etmiş de duvar arkasında bulunan sanığa isabet ettiremediği sanığın muhtelif vaziyetlerde yer değiştirerek 23 adet fişek sıkmak suretiyle her üç maktulü otopsi raporunda gösterildiği şekilde yaralayıp kan gütme sayesiyle taammüden öldürdüğü ilk haksız tecavüzün sanıktan geldiği, sanığın tevilli ikrarı kamu tanığı Hasan Çelik'in açık şahadeti ve diğer tanıkların beyanı, 23 adet boş kovanın sanığa ait av çifte tüfeği ile atıldığına ilişkin bilirkişi raporu gibi delillerle anlaşıldığı ve suçtan nadim olduğunun duruşmadaki iyi halinden anlaşılması sebebiyle Akşehir Ağır Ceza Mahkemesince bidayeten fiil tek suç olarak üç kişiyi öldürmekten ibaret bulunduğu kabul edilmesi dolayısıyla Türk Ceza Kanununun 450/4 - 5 - 10 ncu maddesine göre aynı kanunun 59 ncu maddesi de uygulanmak suretiyle ölüm cezasından çevrilme müebbet ağır hapis cezasına mahkûm edilmiş ise de müdahilin temyizi üzerine Yargıtay Birinci Ceza Dairesince (sanığın aralarında kan gütme saiki bulunan her üç maktulü aynı mahalde görünce orada bulunan duvar arkasına saklanarak pusu yerinden her üç maktule müteaddit el ateş ederek her üçünü de kan gütme saiki ile ve taammüden vurup öldürdüğü mahkemece de delillere uygun surette kabul edildiğine göre Yargıtay Ceza Genel Kurul'unun 29.3.1976 gün ve 149/129 sayılı kararında da açıklandığı üzere Türk Ceza Kanununun madde 450/5 hükmü uygulanmayarak her üç öldürme suçundan ötürü ayrı ayrı Türk Ceza Kanununun 450/4 - 10 ile uygulama yapılması gerekirken yazılı şekilde uygulama yapılması.) kanuna aykırı bulunduğundan hükmün bozulmuş olduğu ve Akşehir Ağır Ceza Mahkemesince bozmaya uyulduktan sonra bu kere de sanığın kan gütme saiki ile taammüden 3.4.1975 tarihinde;

a) Abdil Güllü'yü öldürmekten Türk Ceza Kanununun 450/4 - 10 ncu maddesi gereğince idamına ve Türk Ceza Kanununun 59 ncu maddesi uyarınca idam cezası yerine müebbet ağır hapis cezası ile tecziyesine,

b) Elife Güllü'yü öldürmekten dolayı Türk Ceza Kanununun 450/4 - 10 ve 59 ncu maddelerine göre idam cezasından çevrilme müebbet ağır hapis cezasıyla tecziyesine,

c) Abdulkadir Güllü'yü öldürmekten dolayı Türk Ceza Kanununun 450/4 - 10 ve 59 ncu maddelerine göre yine idam cezasından çevrilme müebbet ağır hapis cezasıyla tecziyesine,

Her üç müebbet ağır hapis cezasının Türk Ceza Kanununun 70 nci maddesi gereğince içtima ettirilerek neticeten idamına 1.11.1978 tarihinde oybirliğiyle karar verildiği ve sanığın temyizi üzerine resen de temyizi tabi bulunan hükmün Yargıtay Birinci Ceza Dairesince oybirliğiyle 29.1.1979 tarihinde onandığı anlaşılmıştır.

Yukarıdaki açıklamalar karşısında hükümlü Kâzım Ergün hakkındaki idam cezasının yerine getirilmemesinde kamu adına herhangi bir yarar görülmediğinden Komisyonumuzca Anayasanın 64, Danışma Meclisi İçtüzüğü'nün 86 ncı maddeleri gereğince hazırlanan Kâzım Ergün hakkındaki ölüm cezasının yerine getirilmesine dair ekli kanun tasarısının Danışma Meclisine sunulmasına oy çokluğuyla karar verilmiştir.

Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere raporumuz saygıyla sunulur.

<i>Rıfat BAYAZIT</i> Başkan ve bu raporda sözcü	<i>M.Fevzi UYGUNER</i> Başkanvekili	Enis MURATOĞLU Sözcü (Bulunmadı)
<i>Serda KURTOĞLU</i> Çekimserim Gerekçem Eklidir. Kâtip	<i>Alâeddin AKSOY</i> Üye	<i>İbrahim BARANGİL</i> Üye
<i>Necip BİLGE</i> Çekimserim Üye	<i>Bekir Sami DAÇE</i> Çekimserim Üye	<i>Halil ERTEM</i> Üye
<i>Necdet GEBOLOĞLU</i> Üye	<i>Halil GELENDOST</i> Üye	A. Pulat GÖZÜBÜYÜK Üye (Bulunmadı)
<i>S. Feridun GÜRAY</i> Üye	İsa VARDAL Üye (Bulunmadı)	Şerafettin YARKIN Üye (Bulunmadı)

ÇEKİMSERLİK OY GEREKÇESİ

Anayasamızın yürürlükteki 11 inci ve 14/4 maddesine rağmen;

Memleketimiz ceza hukukunda ölüm cezasına yer verilmiştir. Türk Hâkimi Türk Kanunlarını uygulamaktan kaçınmayacağına göre, ölüm cezasıyla sonuçlanan ilamların öteki kazaî kararlar gibi infazı gerekmektedir.

Ancak, Anayasanın 64 üncü maddesi gereği ölüm cezalarının yerine getirilmesi kanun ile mümkündür.

Kanun koyucu, Yargıtayın zorunlu incelemesinden sonra kesinleşmiş bir hükmün yerine getirilmesini infazın kanunla kabul edilmesine bağlı tuttuğuna göre, oy vermemizde hukukî tartışmalara girişilmesine, dava dosyasının incelenmesine yer yoktur.

Oy vermede: ölüm cezasının yerine getirilmesinin kanuna bağlanıp bağlanmayacağıının değerlendirilmesi yapılacaktır. Bu değerlendirme hukuk dışında tamamen sosyal siyasal - vicdanî bir değerlendirme olacaktır.

Değerlendirmenin doğruluğunu sağlayabilmek için şu hususların özenle gözönünde bulundurulması gerekir :

1. Suç sebebi ne olursa olsun, işlenen suç toplum için ne derece zararlı bulunursa bulunsun ölüm cezasının yerine getirilmesinde suçluya ıslah amacı yoktur.

2. Ölüm cezasının yerine getirilmesi, suçlu için gerçekte ceza infazı anlamını taşımaz. Zira, infaz ile suçlunun vücudu ortadan kalkmaktadır. Suçlu gerçekte cezasız bırakılmaktadır.

3. Ölüm cezasının infaz edilmemesi suçlunun cezasının affı anlamını taşımaz. O, daima ölüm cezası mahkûmudur. Hayatını cezaevinde sürdürüp bitirmek zorundadır. Bu, işlediği suçun ağırlığına denk bir cezadır. Ölüm cezası hükümlüsü, infaz hukukunun suçlu lehine öngördüğü hiçbir hükümden yararlanamaz. Mesela şartla salıverilemez. Müebbet hapis mahkûmu da değildir.

4. Ölüm cezası mahkûmunu hayatının sonuna kadar cemiyetten tecrit etmek cezadan beklenen içtimaî faydayı sağlar. Ölüm cezası yerine getirilirse, insan eliyle insan hayatına, suçun işlenmesinden çok sonra son verilmesi nedeniyle, maişerî vicdanda bir rahatsızlık, huzursuzluk doğar ve infazdan itibaren geçen zaman süresince bu vicdan huzursuzluğu gelişir, merhamete, acımaya dönüşür. Bu yönden de ölüm cezasını yerine getirmekte yarar yoktur.

5. Ölüm cezasının yerine getirilmesi kanununu çıkarmak görevi Meclise verilmiştir. Meclis cezayı yerine getirmeme hususunda kanun ısdar edemez, Meclise verilen yetki tek yönlüdür. O halde, kanunun oluşumu için gerekli safhalardan birinde gerekli oy çokluğu oluşmazsa ölüm cezası yerine getirilemeyecektir. Başbakanlık tezkeresi ilgili Meclis Komisyonuna gelip gerekli çoğunluğu sağlayamazsa infaz imkânsızlaşır. Komisyondan sonra Meclis kanatlarından herhangi birinde çoğunluk sağlanamazsa yine kanun oluşmaz infaz imkânsızlaşır. Kanunu Devlet Başkanı imza etmezse yine infaz mümkün değildir.

Burada bir noktayı vurgulamakta yarar vardır : Komisyonda oy verme durumunda olan bir üye «ben infaz doğrultusunda oy vereyim, takılacaksa Meclis kanatlarında takılsın» diyememelidir, Vicdanen kanaatini belirtmek zorunda bulunan bir kimse, başkasının sorumluluğunu kendi oyuna dayanak yapamaz. Bunun gibi hâkim, «Yargıtay idama hükmetmiş, ben onların kararlarının doğruluğuna güvenerek infaz oyu kullanırım, hata varsa günahını hâkimler çeksın» de diyemez. Zira, kanun ölüm cezası hükmü ile bu hükmün yerine getirilmesini birbirinden ayırmış, müstakil prosedüre tabi tutmuştur. Hüküm ile infazı birbirine karıştırarak vicdan huzuruna varmak mümkün değildir. Oy verme görevini bu düşünce ile gereği gibi yerine getirmek imkânı da yoktur.

Yukarıda arz ve izah edilen hususlar gözönünde bulundurularak yapılacak değerlendirme ile Anayasanın 64 üncü maddesinin öngördüğü ölüm cezasının yerine getirilmesi kanununun oluşturulması, kendisinden beklenen amacı ancak şu hallerde gerçekleştirilebilir: Suçtan doğan zarar halen devam ediyorsa, suçlu ele geçer geçmez yargılanıp hüküm verilmesi kaydıyla, cezanın yerine getirilmesi kanununun ısdarı gerekir. Suçlunun ele geçtiği anda toplum huzuruna hâkim olunacak duruma gelmişse artık infazda ferdî - içtimaî fayda yoktur, bilakis zarar vardır. Ormandan şehre sızan vahşi hayvan ne kadar masumu parçalarsa parçalasın, ele geçirilemezse hâkimiyet elden kaçırıldığı için öldürülmesine karar verilir. Bulununca karar yerine getirilir. Fakat diri yakalanıp demir kafese alındı mı, toplum düzenine hâkimiyet teessüs ettiği takdirde, artık vahşi hayvanı ifna etmek yerine onu kafeste muhafaza etmek doğru olur. Öldürülmesinde hiçbir fayda yoktur. Tutsak edilenin toplum düzenine hâkimiyet teessüs ettikten sonra öldürülmesi intikam hissi ile izah edilebilir. İntikam ise Devlet olma ile bağdaşmaz.

Ölüm cezasının yerine getirilmesi için kanun oluşturulması oylamasının söz konusu olduğu günümüzde topluma Devlet gücünün hâkim olduğu inkâr edilmez bir vakiadır. Suçluların ölüm cezalarının yerine getirilmesinde içtimaî siyasî - ferdî bir fayda bulunduğu söylenemez.

12 Eylül'den bu yana girişilen etkili operasyonlarla Devlet toplum düzenine hâkim olmuştur. Bu noktaya ulaşmanın gereği yerine getirilen ölüm cezalarının içtimaî faydası vardır. Bugünkü infazlar için aynı faydanın bulunduğu söylenemez. 12 Eylül'den çok önce işlenmiş suçlardan ölüm cezası giymiş olanların bu cezalarının yerine getirilmesinde de bugün bir fayda bulunmamaktadır.

Buna rağmen Danışma Meclisi Genel Kurulunu ve Millî Güvenlik Konseyini oylarında vicdanlarıyla başbaşa bırakabilmek için çekimser oy kullanmakta fayda mülhaza ettiğim cihetle infazın yerine getirilmesi hususunda olumlu ya da olumsuz oy kullanmamayı ve sonuç olarak çekimser kalmayı doğru gördüğümü saygılarımla arz ederim. 13.5.1982

Serda KURTOĞLU
Danışma Meclisi
Adalet Komisyonu Üyesi

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Kâzım Ergün Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Yargıtay Birinci Ceza Dairesinin 29 . 1 . 1979 gün ve 1978/5002 Esas, 1979/271 Karar sayılı ilamıyla kesinleşen, Akşehir Ağır Ceza Mahkemesinin 1.11.1978 gün, 1978/100 Esas, 1978/98 Karar sayılı hükmü ile Türk Ceza Kanununun 450/4-10, 59; 450/4-10, 59; 450/4-10, 59 ve 70 inci maddeleri uyarınca ölüm cezasına mahkûm edilmiş bulunan, Konya İli Yunak İlçesi, Hacıfakılı Köyü, Hane 234, Cilt 5, Sayfa 87'de nüfusa kayıtlı, İsmail oğlu, Hanife'den olma, 1.1.1950 doğumlu Kâzım Ergün hakkındaki işbu ölüm cezası yerine getirilir.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Adalet Bakanı yürütür.